

**KALENDARIUM**

19-20 november, gemensamt möte STRAMA, RAF och SMI. På dagordningen står - svensk resistensbestämning i ett internationellt perspektiv, - positionering av nya antibiotika, - RAF:s synpunkter på godkända indikationer av orala antibiotika.

**TIPSET**

⇒ En STRAMA-initierad studie presenteras i veckans nummer av The Lancet. Studien redovisar förbrukningssiffror från 1993 och 1997 i de 15 EU-länderna. *O Cars, S Mölsted, A Melander Lancet 357; June 9, 1851-52.* Tidningen valde också att i sin pressrelease fokusera på denna studie. Se figur sid 3.

⇒ Delresultat från STRAMA:s IVA-studie finns nu på CD-skiva. En liten överupplaga finns för beställning hos kristina.lundh@smi.ki.se. På skivan kan du surfa på IVA-STRAMA:s hemsida (<http://e.lio.se/Ivastrama/>) utan att vara uppkopplad.

STRAMA-nytt tar sommaruppehåll och återkommer i september.

**Aktuellt nationellt****Effekter av influensa- och/eller pneumokockvaccinering hos äldre.**

En svensk studie, presenterad i Lancet, visar att influensa- och pneumokockvaccinering av personer äldre än 65 år leder till påtagliga hälsovinster och lägre dödlighet. I studien erbjöds influensa- och/eller pneumokockvaccination till alla personer över 65 år i Stockholms län. Behovet av sjukhusvård vid influensa eller lunginflammation reducerades kraftigt i den vaccinerade gruppen. *B Christenson, P Lundbergh, J Hedlung, Å Örtqvist. Lancet Vol 357, March 31, 2001.*

**Svensk studie av resistens hos *Propionibacterium acnes* efter långtidsantibiotika presenterad på American Society for Microbiology's årliga möte.**

I undersökningen som utförts av Carl Erik Nord:s forskargrupp från Karolinska Institutet jämförde man *P. Acnes* från patienter som långtidsbehandlats med antibiotika, främst teracyklin och erytromycin, med samma bakterier från patienter som inte fått någon antibiotikabehandling för sin akne. Hos de antibiotikabehandlade fann man att bakterien utvecklade resistens i 28% av fallen, jämfört med 6% hos de obehandlade. Liknande resultat har hittats vid studier i England och USA. *Reuters Medical News*

**STRAMA-dagen 30 maj, 2001-06-06**

STRAMA:s forskningsstudie kring infektioner i öppen vård redovisades. 7 029 patientbesök i 5 län har dokumenterats under en vecka i november 2000 där en majoritet av besöken gällde luftvägsinfektioner. De antibiotikaval som gjorts för olika diagnoser i undersökningen stämmer till största delen överens med de rekommendationer som finns. Planer finns att återupprepa studien 2002. ([cecilia.stalsby.lundborg@phs.ki.se](mailto:cecilia.stalsby.lundborg@phs.ki.se))

Vid en jämförelse av antibiotikaförsäljningen i olika kommuner med likartad struktur framkommer stora skillnader. En skillnad upp till 100% i mängden antibiotika som förskrivs till barn (0-6 år) och gamla (äldre än 80 år) ses i det material som ställts samman av receptförskrivning och geografiska områden. ([sigvard.molstad@lio.se](mailto:sigvard.molstad@lio.se))

IVA-STRAMA studien visar att antibiotikaförbrukningen varierar mellan 600 och 2400 DDD/1000 vård dygn på landets IVA. Fler intressanta resultat från studien finns på <http://e.lio.se/ivastrama/>. ([hakan.hanberger@lio.se](mailto:hakan.hanberger@lio.se))

**Lokala projekt med STRAMA-stöd år 2000 redovisade på STRAMA-dagen; här följer ett par exempel:**

→ I Skåne har man genom intervention riktad till personal, föräldrar och doktorer inom förskolan visat att möjlighet finns att påverka alla parter och medverka till förre läkarbesök och lägre antibiotikaförskrivning.

→ Som ett långsiktigt led i kvalitetssatsningen på Huddinge sjukhus har ett infektionskontrollprogram startat. I programmet ingår bl a registrering och övervakning av vårdrelaterade infektioner och antibiotikaresistens, dokumentation av ab-förbrukning, vårdrutiner och personalutbildning.

**Aktuellt internationellt**

En aktiv och aggressiv strategi mot VRE som kombinerar övervakning och vårdhygieniska kontrollåtgärder kan bidra till en kraftig minskning och troligtvis även eradikering av smitta, även i områden där prevalensen är hög. Det hävdar en amerikansk forskargrupp i senaste numret av *New England Journal of Medicine*. Som en reaktion på den kraftigt ökande incidensen av resistent VRE-stammar startades ett kontrollprogram i Iowa, Nebraska och South Dakota 1997. Satsningen kombinerade skärpt övervakning och screening, utbildning av personal, utveckling av riktlinjer och förstärkta vårdhygieniska åtgärder. Man involverade både akutsjukvård och långtidsvård. Resultatet visade en minskad prevalens av kolonisation med VRE från 2,2% 1997 till 1,4% 1999 för att slutligen falla till 0,5% 1999. Antalet sjukvårdsinrättningar som rapporterade åtminstone ett fall av VRE föll likaså, från 15 stycken 1997 till 5

inrättningar 1999. *New England Journal of Medicine* 2001;344:1427-33



**US Food and Drug Administration (FDA) kommer troligtvis att göra en större undersökning kring förekomsten av antibiotikaresistenta bakterier i kött. Det är slutsatsen efter en undersökning i Washington DC, där man fann stora mängder resistenta bakterier i nötkött och fågelkött insamlat i dagligvaruhandeln.** Enterokocker hittades i 67% av kycklingproverna och 66% av nötkötts-proverna, och många stammar visade sig vara resistenta mot flera av de antibiotikum som testades. De funna i kyckling visade sig i högre utsträckning vara resistenta än de funna i nötkött. Studien som presenterades vid American Society for Microbiology's årliga möte är för liten för att man skall kunna dra några generella slutsatser. Den bidrar dock till debatten om begränsning av de antibiotikum som används i djuruppfödningen i USA, och pekar på behovet av större undersökningar gjorda under längre tid för att få en mer övergripande bild av problemet. *Reuters Medical News*



**En finsk studie visar att dagisbarn som får mjölk berikad med probiotika hade mindre övre luftvägsinfektioner och diarre-episoder än barn i kontrollgruppen.** Studien gjordes som en randomiserad dubbelblind-studie på 18 daghem (totalt 571 barn) i Helsingfors. Under sju månader fick 282 barn i ena gruppen dagligen ungefär två glas mjölk med tillsats av *Lactobacillus* GG, medan barnen i kontrollgruppen fick samma mängd mjölk utan tillsats. Man mätte sedan sjukfrånvaro, sjukdomslängd, symptom på luftvägsinfektioner och diarré och antibiotikaförbrukningen i båda grupperna. Det visade sig att barnen i interventionsgruppen hade färre episoder av luftvägsinfektioner och diarré, och konsumerade något mindre antibiotika än kontrollgruppen. Slutsatsen i artikeln som publiceras i *BMJ* är att även om effekten var liten, så är pekar studien på ett tydligt samband mellan intag av mjölk med probiotika och minskade infektioner. *BMJ* 2001;322:1327



**I *New England Journal of Medicine* beskrivs ett utbrott av kinolonresistent *Salmonella*.**

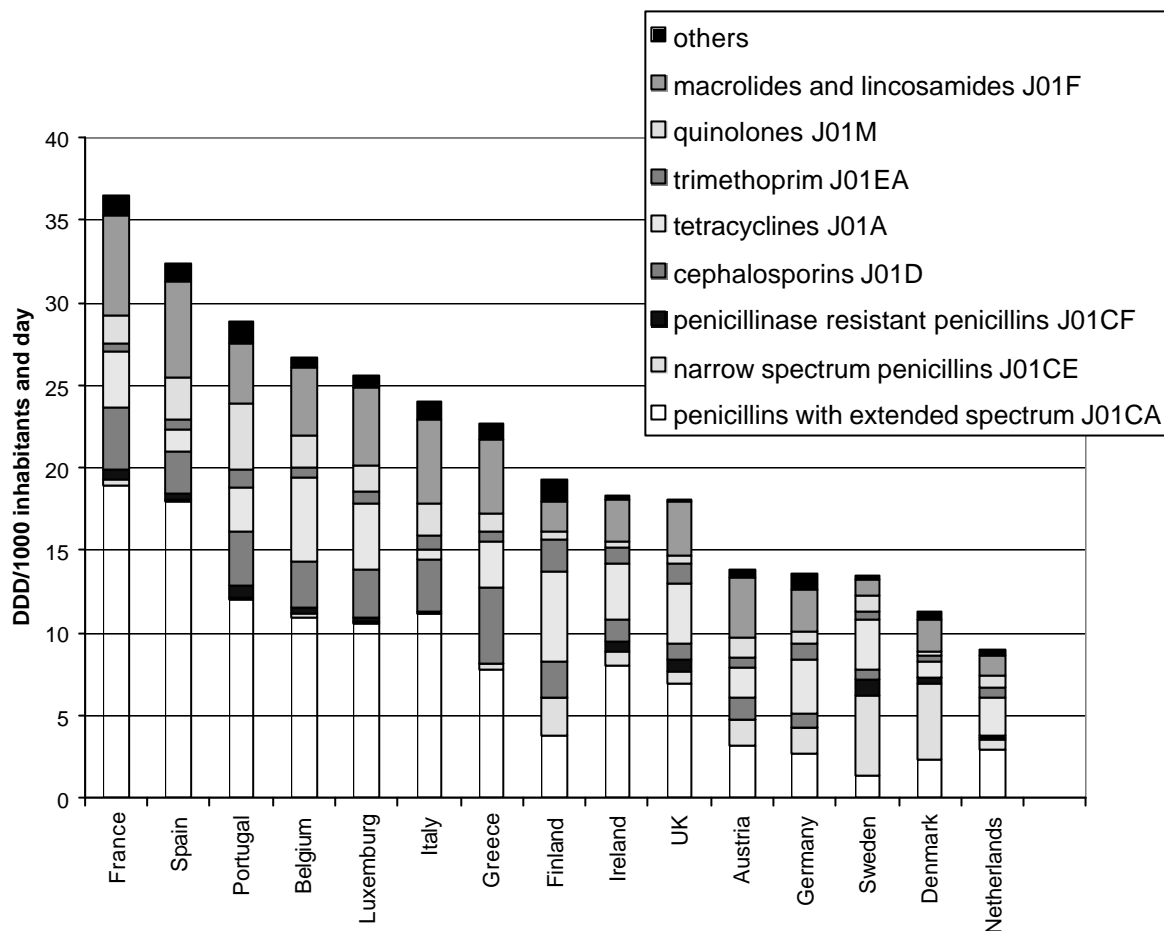
Elva sjukhemspatienter ingick i utbrottet, och man tror att direkt patient-till-patientsmitta var den troligaste orsaken till smittspridningen, liksom kontakt med förorenade ytor. Indexfallet hade troligtvis blivit infekterad vid sjukhusvård på Filippinerna. Fall-kontrollstudien som gjordes i samband med utbrottsutredningen visade att de drabbade patienterna hade behandlats oftare med kinolon de senaste sex månaderna än genomsnittet, och det visade sig också att kinolonförbrukningen på sjukhemmet var högre än på liknande sjukhem i samma distrikt. Utredare från CDC poängterar att sjukhemmen i området måste se över sin vårdhygieniska policy och antibiotikaförbrukning. *N Eng J Med* 2001;344:1572-1579



**Interventionsprogram för akut bronkit**

Vid ett sjukhus i Syracuse, USA, genomfördes ett interventionsprogram med syfte att minska antibiotikaförskrivningen för akut bronkit på akut-mottagningen. Riktlinjerna baserade på nationella rekommendationer minskade antibiotikaförbrukningen avsevärt. Kampanjen som startade 1999 använde CDC's behandlingsrekommendationer för övre luftvägsinfektioner som underlag för lokala behandlingsanvisningar. Dessa användes vid klinikföreläsningar, i diskussioner kopplade till aktuella fallbeskrivningar och som posters som sattes upp på akutavdelningen. För att utvärdera interventionen mättes antibiotikaförskrivningen prospektivt både på akutavdelningen på sjukhuset och på den primärvårdsakut där klinikens läkare var aktiva. Totalt inhämtades journaler från 450 patienter, 289 innan kampanjen och 161 efter. På universitetssjukhuset minskade antibiotikaförskrivningen i denna grupp från 82% till 27%, på primärvårdsakuten från 88% till 29%. Författarna poängterar att fortsatta studier är nödvändiga för att avgöra om förändringen är långsiktigt hållbar. *Acad Emerg Med* 2001 May;8(5):4990. Läs hela artikeln på [www.aemj.org](http://www.aemj.org)

STRAMA-nyheter ställs samman av Lotta Högberg, Kristina Lundh och Otto Cars. Nyhetsbladet som är enbart elektroniskt planeras att utkomma i slutet av månaden, 8 ggr/år. Upphåll görs under sommar och jul-månad. Du är välkommen med tips på nyheter, aktiviteter etc till: [kristina.lundh@smi.ki.se](mailto:kristina.lundh@smi.ki.se)



Källa: Variation in antibiotic use in the European Union. O Cars, S Mölsted, A Melander. The Lancet 357;9271,1851-52.

Om någon av er önskar denna bild i power point format v.g. kontakta kristina.lundh@smi.ki.se

